

A.

1214

XKVN.

ADMODVM REVERENDO,
CLARISSIMO ET DOCTISSIMO VIRO,
Domino M. PETRO ZABLERO, v. Reg: & Liber:
in superiori Hungaria, Civitatum, nec non Oppidi Saaros
Superintendenti, ac 24 Regalium, in Comitatu Scepusi-
ensium, Seniori, Ecclesieque Leutschoviensium Pa-
stori, ac Scholae ibidem Inspectori, longè
dignissimo.

MAGNIFICO ET SPECTABILI DO-
mino FRANCISCO RHEDEI, Privigno longè cha-
rissimo Illustrissimi Comitis STEPHANI BETHLEN
ac Gubernatoris Transylvaniæ.

Item:

NOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS ET
Prudentissimis viris: Domino Casparo Pistorio, Reipubl.
Schemnicensium Assessori, facile primario: Domino Abra-
hæo Duvetzagt, eiusdem Reip. Notario publico: utriq; Scho-
larchæ dignissimo ac Promotori suo, summè colendo.

 CHolus, Admodum Reverende Domine Inspector, Magnificè &
Spectabilis Domine, vosq; Nobilissimi & Amplissimi viri, ideò
institutas esse constat, ut in iisdem, tanquam sacratissimis Templis,
Iuventus de DEO & de rebus maximis erudiretur. In rebus illis
maximus, præsuppositâ tamen verâ pietate, est etiam Logica, quæ satis exerceri
nunquam potest, adeò, ut Doctissimi quique, certaminibus Adversariorum
quippe impliciti & intricati, crebrò fontes Logicos adeant, ex iisdemq; neces-
sarium quod est hauriant. Multò magis Iuventus studiosa, monentibus Super-
rioribus, hoc facere tenetur. Ego pro virili meâ parte, ex officio, subindè
moneo, & adiuro, Deumq; oro, ut saniorum Studiorum (Logicorum etiam)
propugnatores diu conservare velit: quod Schemnicij cum essem, semper in
votis meis habui. Leutschoviæq; semper habeo. Accipitote, Patroni colendis-
simi, quod in privatis Exercitijs nuperis inter varios variorum sermones Pol-
liticos natum est Logice, ac savetote. V. Leutschoviæ, die 1. Maii A. 1629.
Matthæus Saxo, Scholæ ibidem R.

Regi nyomtatványok, Bratislava-lyceum
1308.1629

2. Ipse
minorem & n
quarum certâ
Figura cum o
pervacanea, e
cessarijs ac ser
libus coning
3. Vfus
in docendo:
4. In co
nihilominus t
dò totius huj
dierum ac no
rum similitum
farum: Totu
qua causa effi
que erit poten
ducere non po
ex liberrima v
eundem ex ead
fecit certissim
Coelum & Ter
adhuc sit temp
vis animalium
5. Vfus
sto jam, quod
diosam juven
6. Verli
Na
Sic

E N D O,
MO VIRO,
Reg: & Liber:
Oppidi Saaros
tatu Scepusi-
nsium Pa-
ngè

BILI DO
vignolongè cha
BETHLE

MIS E
orio, Reipub
mino Abrah
o: utriq; Sch
colendo.

lor, Magnificè
plissimè rivi, id
ratissimè Templ
etur. In rebus il
que satis exerce
us Adversarioru
ex iisdemq; neces
monentibus Supes
x officio, subindè
ogicorum etiam)
essem, semper in
Patroni colendis
um sermones P09
1. Maii A, 1629.
x ibidem R.

Regi nyomtert vanjok Bratislava-Lyceum
1303.19.21

THESES LOGICÆ.

1.

Væcunque in Prædicabilibus & Prædicamentis, item in Libro de Interpretatione, prolixè continentur, illa omnia saltem faciunt ad optatiorem Syllogismi consecutionem. Ideoque iam dicta præparatoriorum quorundam loco non immeritò habentur.

2. Ipse autem Syllogismus est vel formaliter talis: à longè, per maiorem, minorem & medium terminum: in propinquo verò, per Propositiones, ex quarum certâ combinatione, beneficio Terminorum, Prima, Secunda & Tertia Figura cum omnibus est Modis: (Nam Quarta Figura Galenica, utpotè supervacanea, exploditur): vel consideratur materialiter, prout primò, in necessarijs ac sempiternum veris, parit Demonstrationem: 2. prout in probabilijs contingenter concludit: 3. prout in Sophisticis captiosè arguit.

3. Vfus Syllogistici hujus negotij est 1. In conferendo aut disputando: 2. in docendo: 3. in refutando: quod iam Laconicè ac concisè monebimus.

4. In conferendo hoc pacto: Disputaturus cum aliquo, Logicè docto, nihilominus tamen confidenter & præfractè negante, futuram tandem aliquando totius hujus Univerſi dissolutionem: quia perpetua vicissitudo temporũ, dierum ac noctium: quia continua successio quorumvis animalium, & aliorum similium: nonnè statim ita argumentaberis contra eundem ex Loco Causarum: Totum hoc Univerſum datur (quod negari non potest): ergò ab alià qua causa efficiente (cum nihil à seipſo fiat naturaliter): illa causa efficiens utique erit potentior & validior hoc suo effectu: aliàs hunc suum effectum producere non potuisset: 2. Illa causa efficiens, potenter ac eminenter talis, prout ex liberrima voluntate effectum hunc produxit, ac huc usque conservavit: ita eundem ex eadem liberrima voluntate sua destruere potest. Decretum autem fecit certissimum, in verbo suo, de destructione totius hujus Univerſi: Luc: 21. Cœlum & Terra transibunt. Ergo destructio illa tandem est certò futura, licet adhuc sit temporum, dierum ac noctium vicissitudo: licet adhuc sit quorumvis animalium successio.

5. Vfus Syllogistici hujus negotij est deindè in docendo, hoc quidem pacto jam, quod ostendenda Distichorum, sub finem Logicæ Bartholini ad Studiosam juventutem directorum, Analysis & Resolutio.

6. Versiculi illi ita habent:

Navita stultitiæ reus est, qui hinc indè vagatur,
Quum datur, ad portum tendere, recta via.
Sic si quis certâ possit ratione doceri,
Sed monita A. officis nullius esse putat.

A 2

Te non

Te non vis igitur falli, Lectissima Pubes,
Hunc Librum vigili volve revolve manu,
Is, demtis scrupis, verum tibi reddet apertum, &
Certus erit dubiæ duxque comesque viæ.

7. Autor est horum Distichorum Erasmus Ericus Assenius, Danus. Is igitur quosvis, ad arcem Philosophicam Peripateticè contendere volentes, sollicitè ibidem adhortatur ut Logicam Bartholini diligenter evolvant: quòd in dubiis promptè faciat verum cernere.

8. Syllogismus indè talis est: Quodcunque scriptum, demtis scrupulis & dubiis, promptè facit verum cernere, illud scriptum sedulo ac diligenter volendum. Verùm est Antecedens de hoc scripto Logico. Ergò & Consequens.

9. Minor hujus Syllogismi saltem habetur in additis Distichis, ut & Conclusio. Majoris, omisæ tamen, Connexio, apposto illustratur simili: Ut Stultus est nauta, qui negligit aut contemnit directè viam ad portum monstrantem (cum sequi possit, non obstantibus scopulis aut alijs ejusmodi): sic etiam is, qui negligit aut contemnit directè viam ad negotium Logicum monstrantem aut ostendentem. Atqui Stultitia ejusmodi Nautæ certas secum vehit poenas, ut multis tandem ambagibus & laboribus cogatur is ad portum contendere. Ergò etiam inconsiderata ratio facit in ejusmodi Logices Studioso, ut hinc indè abreptus, vel in scopulum ignorantiae impingat, vel umbram tandem pro verâ cognitione ostendet aut vendidet.

10. Si Dispositionem Enthymematicam, tanquam compendiosiore, spectes, occultatio Methodi est hoc in loco gemina. Nam 1. Consequens præponitur Antecedenti: 2 est & ibi quædam translocatio: quòd illustratio præmittatur Illustrato: simile scilicet antevertit id, cujus causâ Cõparatio instituta.

11. Usus tandem Syllogistici hujus negotij est in refellendo seu refutando, hoc quidem pacto iam: Sit (verbi causâ) ita statuens falsò: Duos hosce fines (Cognitionem & Actionem) ita invicem esse permixtos, ut neq; in Contemplativis Cognitione absque Actione, neque in Practicis Actio absque Cognitione esse possit.

12. Probatio constat Exemplorum Inductione: Grammaticæ, Rhetoricæ, & Logicæ finis est (inquit Antagonista) Theoria, ut scilicet cognoscamus rationem purè loquendi, ornatè dicendi, & benè differendi, seu, in discernendo verò à falso ratione benè utendi. Atqui Artium illarum (ita jam dictarum) verè Studiosus in hac cognitione non subsistit, sed ad Praxin progreditur, sermonem purum & ornatum formando, prudentem de rebus dissertationem instituendo, veritatis inquirendæ causâ. Ergò in Grammaticâ, Rhetoricâ & Logicâ Cognitione respicit Actionem & Actio præsupponit Cognitionem, hoc est, alterum sine altero esse non potest.

13. Scopus Antagonistæ est, ostendere velle, quòd Divisio Scientiarum in Contemplativas & Practicas rectè non habeat: cum modò allegata ostendant, Contemplationem & Actionem ita artè coherere, ut ab invicem divelli non

li non possint, cohærebunt, &

14. Intellectus lata: cum plura instrumentalibus & pars rem aliquam atque Grammaticarum symbola & phiæ, sed saltem & per consequens & Logicæ, dividi

15. Deindè, benè utendi, non ipse purus sermo producta veritas gicæ. Ergò non nis, hoc in loco rexeos sive Actionem

16. Tertiò: ticæ, sed destinata id, quod in Gram ad ultimum finem est ponendum.

17. Sit alium (quicumque tandem simul sit copax N & duplicitas uniu quilibet Mensis narius (vel quilibet arius, partim ver

18. Quid hiter coliderari poss Mensium de strin & computandos nodicos, & quantercalari, quo Sol thematico Logiceno: ut factum Anovilunia, die primâ & ultimâ d decim erit ferax P proximè, tredecim

Regi nyomtatványok, Bratislava-Lyceum
1303.19.21

li non possint. Ergò etiam quævis Contemplativa & Practica alia ita arctè
cohærebunt, & tantùm non conspirabunt.

14. Intellecto hoc Adversarij Scopo, respondendum erit ad Exempla ala
lata: cum plura aliàs ponantur. Nam i. ipsa Philosophia cum Disciplinis Ins
strumentalibus confunditur, & hæ vicissim cum illa. Omnis Philosophiæ
pars rem aliquam pertractat (Pererius, Zabarella & alij hoc in loco videantur):
atque Grammatica, Rhetorica & Logica non circa ipsas res, sed saltem circa res
rum symbola & notiones versantur: ergò non sunt genuinæ partes Philosof
phiæ, sed saltem sunt Disciplinæ, ipsi Philosophiæ famulantes ac inservientes,
& per consequens, non potest Philosophia, respectu Grammaticæ, Rhetoricæ
& Logicæ, dividi in Scientias Contemplativas & Practicas sive Activas.

15. Deindè, Cognitio rationis purè loquendi, ornatè dicendi & ratione
benè utendi, non est ultimus finis in Grammatica, Rhetorica & Logica, sed
ipse purus sermo, ipsa ornata dictio, & in apricom atque in apertam lucem
producta veritas ipsa est demùm ultimus finis Grammaticæ, Rhetoricæ & Log
gicæ. Ergò non quivis finis pro labitu proponendus: cum respectu ultimi fis
nis, hoc in loco requiratur oppositio Cognitionis vel Contemplationis & Præs
xeos sive Actionis.

16. Tertiò: Cognitio rationis purè loquendi, non est ipse finis Gramma
ticæ, sed destinatum quid ad finem Grammaticum, hoc est, non est ultimum
id, quod in Grammatica intenditur, sed quoddam duntaxat medium, per quod
ad ultimum finem verè demùm pervenitur. Ergò medium pro fine ipso non
est ponendum.

17. Sit aliud Exemplum Refutationis. Dicat Adversarius quispiam,
(quicumque tandem ille sit), fieri non posse, ut unus idemque Mensis duorum
simul sit copax Noviluniorum: quia aliàs unitas & idemitas Mensis colleretur,
& duplicitas unius ejusdemque Mensis adfereretur: quod inconveniens: cum
quilibet Mensis notet tempus, quo Luna totum circuit Zodiacum. Ergò Janus
arius (vel quilibet Mensis alius) tantummodò talis, non autem partim Janus
arius, partim verò Februarius, &c.

18. Quid hic Logicus? Ostendit, unam eandemque rem aliter atque ali
ter considerari posse. Itaque consulit, Astronomos esse adeundos, ut ipsi veram
Mensium doctrinam expromant. Docebunt ipsi, Menses aliter considerandos
& computandos esse Anno Lunari communi, qui complectitur 12. Menses Sys
nodicos, & quandò Luna duodecies Soli cõjungitur: aliter Anno Lunari In
tercalari, quo Sol & Luna decies ter conjunguntur. Ergò concludit cum Mas
themático Logicus, apparenter tum tredecim sunt Menses uno eodemque Ans
no: ut factum Anno 1628. præcedente: quia eodem Mense Julio duo erant
Novilunia, die primâ & penultimâ. Anno hoc 1629. erunt duo plenilunia,
primâ & ultimâ die ejusdem Novembris. Ergò idem hic Annus præsens tres
decim erit ferax Pleniluniorum (vide Herlicium & alios) quomodò præcedens
proximè, tredecim ferax fuit Noviluniorum.

19. Idem planè ostendi posset in alijs etiam scientijs & disciplinis: cum Logica dicatur propterea Instrumentum Instrumentorum, quod ejus usus latissime pateat.

20. Itaque rectè faciunt, qui studio Logico operam strenuam sunt navantes, quippè cognituri certò (si modò etiam sobrijs admonitionibus locum reliquerint tantisper, donec fundamentum probè ibidem posuerint) se tempus & sumptus benè ita collocasse.

Momenta Responsionum Disputationis 1. brevioris.

1. Quod Prædicab: Prædicam: & alia talia, respectu ultimi finis Logice etiamque interni, sint saltem præparatoria, hoc est, facientia ad optatiorem & feliciorem syllogizandi rationem. Eadem illa, in se & in præceptis suis considerata, aliam merentur denominationem: quod non est ut diffiteamur.

2. Quòd Aristoteles non peccarit, Definitionem Logicæ expressè non ponens: quia eandem implicitè posuit, & per totum Organon satis eruditè dispersit.

3. Quòd Interpretes Aristotelis non sint doctiores ipso Aristotele: quia nisi Aristoteles eandem Logicæ Definitionem implicitè posuisset in Organo, ipsi Interpretes ejus nunquam inde eruisent.

Ex Disputatione 2.

1. Ens de Substantia prædicatur primariò & intrinsecè: de Accidente versus, sive de reliquis 9 Prædicam: extrinsecè & secundariò seu minus principaliter. Ergò non est Univocum & æquale genus Prædicamentorum, sed saltem Analogum & per similitudinem quampiam tale.

2. Genus, ut Prædicabile, superat Speciem. Tota autem Speciei essentia considerata (quia superadditam habet differentiam ipso actu, quam differentiam genus tantum habet potentia) plus complectitur, quam genus. Distinguendum itaque inter Speciem prædicabilem & subscibilem, &c.

3. Mas & Fœmina, ratione sexus, specie quidem differre videntur: subiecti tamen respectu, non nisi ex accidenti differunt.

4. Hominem cum ambitu & complexu maris & fœminæ, esse generale quid Prædicabiliter, negatur: quia Mas & Fœmina revera non sunt specie diversa quid: interim homo, complectens utrumque sexum, potest dici quid generale, sed in laxa acceptione aut significatione.

5. Dari possunt talia accidentia, quæ sine subiecti corruptione adesse non possunt. Ergò Accidentis Definitio, tanquam strictior, est vitiosa. Nam Mors & Combustio adesse non possunt, nisi subiectum simul corruptatur. Resp. Mors & Combustio non sunt propriè accidentia, sive etiam prædicata accidentia, respectu eorum, quæ morti & corruptioni subjacent, sed sunt opposita prædicata suis subiectis sive repugnantia. Ergò etiam ut repugnantia enuntiantur de subiectis. Neque opus est additione Sexti Prædicabilis, quod fortassis diceretur Repugnans (si tamen etiam revera daretur): quia Privationes & Negationes ad Accidentium prædicationes reduci possunt.

1. Non omnino præstantius præstabit dirigente: veritate, nocturno, tenebrosam, dirigente, facit ad præstantis lucernam ad conditionis, quam

2. Logica di Creatione non operaret. Respectu it Logica quid præstanti illas tenebr

3. Logica no quendam eruendi

mandam reliquata, The

committit d

. Quod suo n. Præpar

o faciliorem

utrimentum

ctidibus, ij

partium aler

cab: & Præ

modo limitibu

Syllogistico

eria & dexter

. Gratia, mi

ntia: quia c

ita prædicat

hacce ratione

st reciprocatio

a, justitia, &c

Deus. Igitur

dò verò dico: Ho

mè fieri potest, ut q

sisimi sunt prædic

2. Distingue

citur respectu subje

Regi ruyomtatvnyok Bratislava -lyceum
1303.14.11

Ex Disputatione 3.

1. Non omne dirigens præstantius eo, quod dirigitur, & quidem non est præstantius præstantiâ simplici: quia non omne directum opus simpliciter habet dirigente: verbi vulgaris causa: Ex convivio cum famulo, lucernam gestante, noctu tens, posset ipse accensam gestare lucernam, atque ita viam, alias tenebrosam, dirigere. Ergo quod famulo utitur, lucerna accensa viam dirigente, facit ad præstantiam ex Convivio euntis, non autem ad præstantiam gestantis lucernam accensam: cum utique servus, quâ servus, inferioris sortis & conditionis, quàm Dominus.

2. Logica dirigit Intellectum non ratione essentiæ, quæ utique ex prima Creatione non opus habet dirigente, sed ratione vitiositatis, quæ Intellectui adhæret. Respectu itaque vitiositatis illius, quæ tenebras offundit Intellectui, est Logica quid præstantius, utpotè quæ facit, tanquam clara lux & fax, ad discutendas illas tenebras.

3. Logica non considerat veritatem ipsam, sed saltem modum ostendit quendam eruendi veritatem, quam, prout in se habet, deinde excutiendam aut examinandam relinquit Metaphysico. Quod si autem est veritas certæ materiæ applicata, Theologicæ, Physicæ, vel aliæ etiam, eandem Theologo, Physico, &c. committit dijudicandam.

4. Quod suo certo modo dicitur præparatorium, non statim est supervacaneum. Præparatorium quid est cibi masticatio, neque tamen est frustranea: quia eò faciliorem causatur concoctionem in ventriculo, in Epate, &c. Nam cum nutrimentum ab initio cum corpore nutriendo pugnet, opus est varijs concoctionibus, ijsque subigendum est, ut, pristina forma amissa, novam aliam quam partium alendarum suscipere possit. Neque præparatio illa Logica in Prædicab: & Prædicam: alijsque similibus, prorsus frustranea est, si arctioribus modò limitibus, quam quidem vulgò fieri solet, circumscribatur, & in negotio Syllogistico, hoc est, in conficiendis & resolvendis Syllogismis majori solertia & dexteritate adhibeatur.

Ex Disputatione 4.

1. Gratia, misericordia iustitia, &c. non sunt in Deo, ut in Hominibus, accidentia: quia cum Dei Esse sit simplicissimum, idcirco de Deo nihil quicquam ita prædicari potest, quod Accidentis rationem subeat: sed quicquid de Deo hacce ratione prædicatur, essentialem constituit prædicationem. Inde etiam est reciprocatio: Quicumque est Deus verè, ille ipsissima est gratia misericordia, iustitia, &c. & quicumque ipsissima gratia, misericordia, iustitia, &c. est verè Deus. Igitur necessaria est prædicatio, quando dico: Deus est iustus: quædò verò dico: Homo est iustus: est saltem prædicatio contingens. Inde optimè fieri potest, ut quod in homine accidens, in Deo sit essentialis: quia diversissimi sunt prædicandi modi, &c.

2. Distingvendum inter proprium Prædicamentale, nempe, quod ita dicitur respectu subjecti ad Cægoriam, & inter proprium, quoad existentiam: quod

Regi nyomtatyanyok Bratislava-Lyceum.
1303.12.27

& disciplinis: cum
quod ejus usus larif
firerudam sunt nas
onitionibus locum
(suerint) se tempus
rioris.
ultimi finis Logie
d optatorem & fi
ceptis suis confidi
iteamur.
gica expressè no
on satis eruditè di
o Aristotele: qui
uiset in Organo
de Accidente ve
minus principali
orum, sed saltem
m Speciei essentiæ
, quam differens
a genus. Distin
&c.
re videntur: sub
e, esse generale
on sunt specie dis
potest dici quid
atione adesse non
osa. Nam Mors
patur. Resp.
edicata accidens
ed sunt opposita
gnantia enuntis
is, quod fortale
a Privationes &

quod proprium ita vocamus, respectu inhæſionis. Illud includit non tantum accidentale, verum etiam essentialia: hoc tantum habet accidentale proprium. Distinctionis hujus finis est, ut inter propria etiam numerare possimus essentialia Dei attributa: quæ sanè accidentia divinæ substantiæ judicanda non sunt, quippè in quam nullum omninò cadit accidens: sed essentialia sunt, imò etiam essentialia Dei ipsa: atque illa Humanitati adsumptæ per Unionem communicata dicuntur in Loco de Persona Christi.

Ex Disputatione 5.

Quòd tribus partibus Logices, secundum tres mentis operationes, non sit opus: cum nullum dari possit objectum, Logicè tractandum, quod non vel ad partem communem vel ad partem propriam referatur. Ideoque tres mentis operationes dictis duabus partibus satis sufficienterque informantur.

Ex Disputatione 6.

1. Ipsi Logice artificium omne non denegamus, sed solummodò id, quod cum externo opere sive symbolo conjunctum, detrahimus. Logice habitus utique est internus: Ergò quicquid Logicus, ut Logicus, producit, intrinsecum quid est, nisi fiat secundaria quapiam ratione & consideratione extrinsecum.

2. Genus exactè non definitur, sed qualicumque modo describitur: quia Generis (hujus Prædicabilis), genus propinquum dari non potest, & si semper Generis genus daretur, processus in infinitum institueretur: quod non saltem absurdum, verum etiam planè impossibile.

3. Si Deus, Angeli, & Canes eo prorsus modo sunt Medici, quo homo est Medicus, tunc humano more Medicum esse non est proprium solius speciei Humanæ. Atqui Deus, Angeli, & Canes longè alio modo sunt Medici, quàm quidem homo est Medicus. Ergò humano more & humana voluntate atque intentione Medicum esse, solius speciei humanæ est proprium. Minor probatur. Nam 1. Deus non est Medicus per potentiam ad actum, ut homo: quia in Deo nihil est potentialitatis, tanquam in Ente omnium simplicissimo & perfectissimo. 2. Raphaël Angelus (Tob: 6.) non egit ex Professo Medicum, sed ex improvise consilio saltem suppeditavit Medicum. Aliud igitur est, ex habitu Medico Medicum esse: aliud, iustar alicujus Medici, suppeditare consilium. Vbi etiam distingvendum venit inter Medicinam merè humanam & inter Medicinam Angelicam aut planè divinam. Vtrique corporalia Medicamenta ad pellendos Diabulos nihil afferunt præsidij: Matth: 17: at qui per cordis particulam, ventre capti piscis exentam, & carbonibus vivis impositam, abactus est Diabolus à Sponsa Tobie, consulente Raphaële: Tob: 6. & 12. Ergò non fuit corporale Medicamentum, & per consequens, Angelus Raphaël non fuit corporalis Medicus, neque in ipso fuit hoc pacto medendi habitus, sed uberius quid ac sublimius: indè v. s. Tobie expressè habetur, quòd, posita parte secoris illius super carbones vivos à Tobia, Raphaël Angelus apprehenderit Diabolum & religaverit illum in deserto superioris Ægypti

v. 3. Idem planè de visu indè rece non possunt ex h hæc, Canes linct vulnera (non tan non nisi per accid præstant canes, q gando. 3. Canes adulandi & quod gerent: nihilomin us: Lib: 16.

Regi nyomtatványok Bratislava-lyceum: 1303.16.11

Distingve
merica simp
uia notat
incta auter
is: quia T
ecto & acci

Divisio in
: atqui Deu
situs: Ergo
est nisi An
d, quod in
tionibus sub
ropriè loque
habet: sed e
notio locum
Doctrina
erandi modi
olinus num:

Logica non
eus Intellectualis,
ens, &c. Ergo est
pars.

2. Bonitas Lo
inubricata ratione tero

Illud includit non tantum
bet accidentale proprium.
merare possimus essentia
riae judicanda non sunt,
essentialia sunt, imò etiam
Unionem communicata

entis operationes, non sit
standum, quod non vel
atur. Ideoque tres mentis
e informantur.

us, sed solummodò id,
detrahimus. Logicæ has
Logicus, producit, in
one & consideratione ex

modo describitur: quia
ri non potest, & si semper
retur: quod non saltem

sunt Medici, quo homo
est proprium solius spe
alio modo sunt Medici,
re & humana voluntate
e est proprium. Minor
m ad actum, ut homo:
omnium simplicissimo
on egit ex Professo Mes
Medicum. Aliud igit
icujus Medici, suppedi
r Medicinam merè hus
nam. Vtique corporas
præsidij: Matth: 17: at
, & carbonibus vivis
sulente Raphaële: Tob:
per consequens, Ange
o fuit hoc pacto medens
obia expressè habetur,
Tobia, Raphaël Ange
erto superioris Egypti
V 3:2

3. Idem planè sentiendum de piscis felle, oculis Tobiaë senioris applicato, &
de visu indè recepto: Tob: 11. 31. — Canes cum destituantur Intellectu, idcirco
non possunt ex habitu medico agere, quando ipsi sunt vulnera lingentes. Ad
hæc, Canes linctibus suis, non voluntarijs, omnium primò, sed imperatis,
vulnera (non tamen quævis etiam) à purulenta saltem materia præservant, &
non nisi per accidens sanant, quocumq; sanant. Ergò lingendo tantum ipsi
præstant canes, quantum alijs quicunq; sanè homo præstaret, simpliciter pur
gando. 3. Canes lingunt non intentione sanandi aliquod vulnus, sed gratia
adulandi & quocunq; modo placendi. 4. Quamvis Canes ulcera Lazari linc
gerent: nihilo minus tamen ipse ex ijs, alijsq; symptomatibus, tandem inortus
16.

Ex Disputatione 7.

distingvendum inter Trinitatem & Sacrosanctam Trinitatem. Trinitas
rica simpliciter, respectu quaternitatis, quinitatis, &c. utique est acci
dia notat quoddam adjunctum ejus, quod habet partes extra partes.
neta autem Trinitas, respectu unitatis essentiaë divinae nullo modo est
1: quia Tria hæc unius essentiaë divinae neq; ex materia & forma, neq;
cto & accidentibus compositum quiddam notant, quod DEVS esse

Divisio in Substantiam & Accidens respicit ex materia & forma con
atqui Deus, tanquam Ens simplicissimum, non est ex materia & forma
litus: Ergo non potest hac Divisione comprehendì, & per consequens,
est nisi Analogicè ad Prædicam: Substantiaë referrì: quia in Deo est
, quod in proportione seu in similitudine quadam fit in quibusdam Es
sionibus subjectum, & de ipso aliquid, tanquam de subjecto, prædicat
ropriè loquendo, ut Deus nec species nec genus est, sic nec speciem, nec
habet: sed est substantia prima & simplex, ita, ut ibi generis & speciei ra
notio locum non inveniat.

Doctrina Nominis & verbi Logica atque Grammatica, pro diversis
erandi modis, non importat ullam confusionem: uti elegantè ostendit
olinus num: 201. & sequenti.

Ex Disputatione 8.

1. Logica non nude est Ars (latè sumta) vel potius, non est tantum Habitu
aus Intellectualis, sed etiam Instrumentalis, secunda Noëmata ex primis efficit
ens, &c. Ergo est quidem Instrumentum Philosophiaë, non autem ejusdem
pars.

2. Bonitas Logicæ non consistit in præceptis Logicis, nova quadam ac
invisitata ratione terminorumq; vetustissimorum immutatione aut etiam trans
positio

Regi nyomatatvanyok Bratislava-Lyceum
1303.19.31

Illud includit non tantum
bet accidentale proprium.
merare possimus essentia
tia judicanda non sunt,
essentialia sunt, imò etiam
Unionem communicata
entis operationes, non sit
standum, quod non vel
atur. Ideoque tres menti
e informantur.

us, sed solummodò id
detrahimus. Logicæ h
Logicus, producit, it
ne & consideratione ex
modo describitur: qu
ri non potest, & si semp
retur: quod non saltem

sunt Medici, quo hom
est proprium solius sp
alio modo sunt Medici
re & humana voluntat
e est proprium. Minc
m ad actum, ut homo
omnium simplicissim
on egit ex Professo Me
Medicum. Aliud igit
icujus Medici, suppedia
Medicinam merè hus
nam. Vtique corpora
præsidij: Matth: 17: at
, & carbonibus vivis
sumente Raphaële: Tob:
per consequens, Ange
o fuit hoc pacto medens
obix expressè habetur,
Tobia, Raphaël Ange
erto superioris Ægypti

Regi nyomatatvanjok Bratislava-Lyceum
1303.10.21

3. Idem planè sentiendum de piscis felle, oculis Tobix senioris applicato, &
de visu indè recepto: Tob: 11. 31. — Canes cum destituantur Intellectu, idcirco
non possunt ex habitu medico agere, quando ipsi sunt vulnera lingentes. Ad
hæc, Canes linctibus suis, non voluntarijs, omnium primò, sed imperatis,
vulnera (non tamen quævis etiã) à purulenta saltem materia præservant, &
non nisi per accidens sanant, quocumq; sanant. Ergò lingendo tantum ipsi
præstant canes, quantum alijs quicunq; sanè homo præstaret, simpliciter pur
gando. 3. Canes lingunt non intentione sanandi aliquod vulnus, sed gratia
adulandi & quocumq; modo placendi. 4. Quamvis Canes ulcera Lazari linc
gerent: nihilominus tamen ipse ex his, alijsq; symptomatibus, tandem mortuo
us: Lib: 16.

Ex Disputatione 7.

1. Distingvendum inter Trinitatem & Sacrosanctam Trinitatem. Trinitas numerica simpliciter, respectu quaternitatis, quinitatis, &c. utique est accidens: quia notat quoddam adjunctum ejus, quod habet partes extra partes. Sacrosancta autem Trinitas, respectu unitatis essentia divinae nullo modo est accidens: quia Tris hæc unus essentia divinae neq; ex materia & forma, neq; ex subjecto & accidentibus compositura quiddam notant, quod DEVS esse possit.
2. Divisio in Substantiam & Accidens respicit ex materia & forma constantia: atqui Deus, tanquam Ens simplicissimum, non est ex materia & forma compositus: Ergo non potest hac Divisione comprehendere, & per consequens, non potest nisi Analogicè ad Prædicam: Substantia referri: quia in Deo est aliquid, quod in proportionem seu in similitudinem quadam fit in quibusdam Enuntiationibus subjectum, & de ipso aliquid, tanquam de subjecto, prædicatur: propriè loquendo, ut Deus nec species nec genus est, sic nec speciem, nec genus habet: sed est substantia prima & simplex, ita, ut ibi generis & speciei ratio aut notio locum non inveniat.
3. Doctrina Nominis & verbi Logica atque Grammatica, pro diversis considerandi modis, non importat ullam confusionem: uti elegantè ostendit Bartholinus num: 201. & sequenti.

Ex Disputatione 8.

1. Logica non nude est Ars (latè sumta) vel potius, non est tantum Habitus Intellectualis, sed etiam Instrumentalis, secunda Noëmata ex primis efficiens, &c. Ergo est quidem Instrumentum Philosophia, non autem ejusdem pars.
2. Bonitas Logicæ non consistit in præceptis Logicis, nova quadam ac inusitata ratione terminorumq; vetustissimorum immutatione aut etiam transpositione

B

positio

positione congestis, sed in præceptorum Logicorum veritate ac utilitate, respectu utentium Logicâ sobriè ac solidè.

3. Manus non est per se substantia, sed quiddam saltem substantiæ humanæ. Ergo non est tanquam substantia in subiecto, sed tanquam integrale quiddam in suo integro.

4. Sanguis est in vena, non ut substantia in subiecto Physico, sed tanquam locatum in loco, vel tanquam contentum in continente.

5. Bonitas de DEO dicitur necessariò, tanquam essentielle quid: in homine verò est quiddam accidentarium & contingens (vide supra Dispu: 4.) Ergo his diversis respectibus fieri potest, ut quod in uno Accidens, in altero sit Substantia vel quiddam essentielle.

Ex Disputatione 9.

1. Sumus quidem naturâ Logici & Rhetores, sed magnâ cum hæsitatione atque imperfectione: itaque ad perfectionem aliquam (quæ quidem in hac fragilitate datur) contendentes, præceptis, cum Logicis, tum Rhetoricis, conamur supplere defectû, qui ex mandati, omnium primi & severissimi, transgressione miserabili & horrendâ ortum suum trahit infelicissimè: Gen: 6. & 8.

2. Locatio prior est duratione, ordine naturæ. Quando autem tractatio Prædicamenti Quando præponitur tractationi Prædicamenti Vbi, fit hoc communi Logicè scribentium aut proponentium serie atque ordine: quamvis utrumque videre sit in Bartholino nostro, num: 177.

3. Individuum, tanquam basis & fulcrum Prædicabilium, præpositum fuisset in Doctrina Prædicabilium, nisi ad uberiores Speciei declarationem ipsa Individui tractatio fuisset iudicata magis necessaria. Ac ibi etiam sustinere potest vicem alicujus fulcri Prædicabilium.

Ex Disputatione 10.

1. Si Logica esset Totum Perfectionale seu Totum perfectionis, tum partes à se procul haberet remotas: atqui est totum quid per multitudinis denominationem (ut illa multitudo habeat partium rationem): ergo potest in partes dividi. Exemplum Totius Perfectionalis, utpotè partium expertis, daretur jam triplex, in primo, secundo & tertio gradu, hoc est, in DEO ipsomet, in Angelis (seu Philosophicè, in Intelligentiis) in Animabus Humanis, &c. nisi properandum esset ad alia.

2. Logicus non est sciens præcisè propter Logicam: quia in Demonstratione, (quæ aliàs scientiam generat, monstrato scilicet sciendi modo) non est sciendi necessitas absoluta & simplex, sed saltem hypothetica & ex præsuppositione finis orta. Nam uti habet Bartholinus noster num: 5. Logices simpliciter loquendo necessarium non est, Syllogismum formare: ergo etiam, simpliciter lo-

ter lo-

ter loquendo, monstrativum eius generis spe fuerint sapientificæ argumentum artificio in publico non ipsam nobis endi hinc & ibi neficio præcuram apparet, Lo- pellatione, satis telligatur.

3. Multipliciter, prout solo solo distinguis differentia, & in eadem seri aliquid confer non deprehend potè quæ non

4. Ex mu Speciei: cum in differentia num

5. Sol non tummodò unico commissa. Na bus, numero d potentia prædic quæ tota adest, (non datis aut dicæ, quæ actu Sol non prædic tamen inest Sol ro differentibus Bucolicis (Sæp Metonymicum significant.

6. Syllogi dividua non est specifica, priori

ter loquendo, necessarium non est, formare Syllogismum Apodicticum & Demonstrativum: quia quod de genere revera dici potest, id etiam de qualibet eius generis specie recte dicitur. Cum igitur, ante ipsum Aristotelem, plurimi fuerint sapientes, qui verum eruerunt ac defenderunt sine adminiculo Syllogisticae argumentationis, ab Aristotele demum magno labore inventae ac multo artificio in publicum productae. (2. Elenchi: Sophistae: c. ult.); idcirco Logica non ipsam nobis per se confert scientiam, sed saltem ostendit modum perveniendi hinc & ibi ad scientiam, & quidem multo commodius eo perveniendi, beneficio praecurrentis nobis Aristotelis in praecclaris ad inventionibus suis. Indè etiam apparet, Logicam, proprie loquendo, non esse scientiam, nisi scientiae appellatione, satis laxa & lata, quaecunque notitia praecipuum Logicarum intelligatur.

3. Multiplicatio Individuorum in Specie fit saltem ratione differentiae numericae, prout Individuum quodque una quaedam res singularis est, quae numero solo distingvi potest ab alio ejusmodi Individuo: non autem fit ratione ejus differentiae, qua natura hujus & illius individui (sub eadem tamen specie & in eadem serie) Essentialiter ita distaret, ut unum ad alterius complementum aliquid conferret: cum specie differentes proprietates & operationes ibidem non deprehendantur: quomodo quidem fit in Sole, Luna, Phoenice, &c. ut potè quae non sunt Individua, sed species Monadicae: quomodo indignantur.

4. Ex multiplicatione aut congestione Individuorum non est confusio Speciei: cum illa multiplicatio aut congestio fiat ratione praedicationis, servata differentia numerica, tanquam inter multa ejusdem plane Speciei Individua.

5. Sol non praedicatur de pluribus, numero differentibus: quia Sol tantummodò unicus: ergo Sol non est species. Refut: Fallacia secundum quid commissa. Nam distingvendum inter species, quae semper ipso actu de pluribus, numero differentibus, praedicantur, & inter species, in quibus est saltem potentia praedicandi de pluribus, numero differentibus, non ex parte formae, quae tota adest, sed ex parte materiae, quae in pluribus Solibus, Lunis, &c. (non datis aut non praesentibus) deficit. Ac ejusmodi species dicuntur Monadicae, quae actualiter multiplicari dictam ob causam non possunt. Ergo licet Sol non praedicetur ipso actu de pluribus Solibus, non existentibus: interim tamen inest Soli aptitudo & potentia praedicandi de pluribus Solibus, numero differentibus, si modo etiam revera darentur. Nam illud Virgilianum in Bucolicis (Saepe ego longos cantando puerum memini me condere Soles) est Metonymicum: cum longi Soles, in plurali numero, longiores dies aestivos significant.

6. Syllogismus hic ex numero 67. Logicae Bartholini, comprobans, Individua non esse species, proprie & exacte loquendo (scilicet: Omnis forma specifica, priori superveniens, perfectior & nobilior est ea, cui supervenit: atque

B 2

qui

Regi hypothetice vanaok Bratislava-Lycium

qui in Individuis humanis est non alia forma, priori illi superveniens: ergo in Individuis humanis est non ulla perfectior forma & nobilior ea, cui superveniat, & per consequens, Individua Humana sunt non Species) est, inquam, hic Syllogismus primæ Figuræ (ex Loco Comparatorum Topico) in Modo Darij: quia Minor & Conclusio non habent negationem, sed infinitatem, quippè quæ æquipollet particularitati affirmatæ.

Ex Disputatione 11.

1. Postrema Sex Prædicamenta definitionem nullam perfectè admittunt: Ergò non sunt summa Genera. Resp: Procedit argumentum ex falsa hac hypothesis: quasi antecedens hoc esset ipsius Bartholini num: 173, & 174. in Logicis: cum tamen potius sit Keckermanni, qui ad hanc Thomæ Aquinatis Objectionem (Si sex postrema Genera sive Prædicamenta continerent res absolutas, cum respectibus implicitas, fierent Entia per aggregationem & diversorum essent generum: atqui sunt absoluto-relata: ergò sunt diversorum generum) respondet, esse posteriora Prædicamenta saltem secundariò talia, & viliora prioribus illis Prædicamentis, ut in quibus disponuntur Entia contraria & per Accidens, ita, ut Definitionem nullam perfectè admittant, imò ut à negotio Logico optimè abessent. Hactenus Keckermannus, satis duriter, ne gravius quid jam adjiciã simul cum causã genuina istius sive vehementiæ sive arrogantiæ, &c. Ibi verò Bartholinus, conferens Thomam Aquinatem & Keckermannum, neutri prorsus adstipulatur, imò Keckermanno & ipsius Responsione relicta, Thomæ Aquinatis sententiam hac in parte ita recipit, ut postrema quidem Sex prædicamenta dicantur Absolutos-relata, hoc est, partim ex Absolutis, partim ex relatis causam & originem habentia, interim non ad diversum planè genus referenda: quia de eodem Ente sunt participantia: uti sub initium Disputationis secundæ dictum.

2. Immanentis actionis motus est animi sive Intellectus: quomodo Transientis actionis motus est corporis.

3. Actio & Passio in realitate inque uno motu reali conjunguntur. Pro diversitate autem respectus, disjunguntur.

4. Mutatio non est genus Univocum Actionis & Passionis: quia aliter habet in agente, aliter in patiente. Univocatum autem est, quod cum pluribus idem habet nomen & eandem Definitionem Univocantis: Bartholinus num: 97, in Logicis.

5. Actio Transiens transiundo vel progrediendo ad extra perficitur. Cessante autem transiione ad extra, cessat etiam Actio Transiens.

Ex Disputatione 12. & Postremâ.

1. Prædicabilium Doctrina non promanavit à Porphyrio, tanquam ab Apostata, sed tanquam à quodam Aristotelis Interprete. Ergò non eudebat

ipse

Regi nyomtatványok Bratislava-Lyceum:
(1303.16.5.)

ipse Fidei doctorum doctrinæ ad perfectionem & Logicè non

2. Aristoteli plena enumeratio nemine, ut quæ scriptis. Nam tamen ab extrinsecò interno volente volebat quidem terti scriptio status.

3. Quia prædicabilia omni syllogismus saltem cum possint in se, Minor etiam necessarium omnium Metaphysicorum

4. Philo-nifestè ex diligenti faciliè aliquid

1. In agricultura est & Actio & qui hæc duo: inter se, ac proinde Actio & Passio est Actio, quæ agricultura est Per se scinditur. Ergò non autem in se non est simpliciter simpliciter in se

2. Ipso autem scribens: Ergò consistens non

lli superveniens: ergo in
obilitior ea, cui supervee
(Species) est, inquam,
orum Topico) in Modo
ionem, sed infinitatem,

lam perfecte admittunt:
mentum ex falsa hac hy
um: 173, & 174. in Logi
Thomæ Aquinatis Ob
a coninerent res absolu
gregationem & diverse
d sunt diversorum geni
ecundariò talia, & vilio
ur Entia contraria & pe
tant, imò ut à negoti
satis duriter, ne graviu
hementiæ sive arrogan
minatam & Kekerman
& ipsius Responsione re
cipit, ut postrema qui
est, partim ex Absolu
erim non ad diversum
cipantia: uti sub inii

intellectus: quomod
li conjunguntur. Pr

Passionis: quia aliter
st, quod cum pluribus
s: Bartholinus num:
d extra perficitur. Cels
liens.

rphyrio, tanquam ab
Ergò non cudebat
iose

Regi nyomtatvanyok B. Kati Slava Lyceum:
1303.11.13

ipse Fidei dogmata, nobis obtrudenda. sed quæ in Philosophicâ Prædicamen
torum doctrina erant intellectu difficilia, illa, absque ulla hæreseos suspicione,
ad petitionem ejusdem Chrysaorij, declaravit. Eundem Logicè procedentem,
& Logicè non aberrantem, in Logicis turò sequi possumus.

2. Aristoteles aut noluit, aut non potuit scribere Prædicabilia: non est
plena enumeratio in hac Disjunctio: quia poterat etiam non velle: cum à
nemine, ut quidem Porphyrius, fuerit rogatus, ut scriberet: idcirco etiam non
scripsit. Nam nolle est ex interno voluntatis principio aliquid averfari, sed
tamen ab externo voluntatis principio cogi. Non velle autem est quidem ex
interno voluntatis principio aliquid averfari, sed tamen non reluctari. Non
volebat quidem scribere Prædicabilia Aristoteles proprio motu, interitu pes
tenti scriptionem (si scilicet quis talis inventus aut datus) non fuisset reluc
ctatus.

3. Qui necessaria omittit, discenda omittit. Qui, informans Logicè, Præ
dicabilia omittit, ille necessaria omittit. Ergò discenda omittit. Resp. Est Syl
logismus saltem Topicus, non Demonstrativus: quia Major est probabilis:
cum possint ista omitta videri maximè necessaria, cum tamen talia non sint per
se, Minor etiam probabilis: quia Prædicabilia planè omittens, demum quid
necessarium omittit, & quidem necessitate expedienciæ: uti Logici nonnulli
cum Metaphysicis loquuntur. Ergò nihil hinc necessitatis simplicis & absolutæ.

4. Philosophum non planè omisisse Prædicabilia, patet evidenter ac ma
nifestè ex diligentiori Categoriarum consideratione. Invenis ipse Porphyrius
facile aliquid adjicere potuit.

Corollaria.

1. In agricultura est passio: in agricultura est actio: Ergò in agricultura
est & Actio & Passio: quia quæ sunt eadem uni tertio, inter se sunt eadem: ut
qui hæc duo: Actio & Passio: sunt eadem uni tertio: ideoque sunt eadem in
ter se, ac proindè in Conclusionem jungi possunt. Resp: Non sequitur: quia
Actio & Passio non sunt eadem uni tertio, nempe agriculturæ. In Agricultura
est Actio, quatenus agrum colens, mediante aratro, profcindit terram: in A
gricultura est Passio, quatenus ab agrum colente, mediante aratro, terra pro
scinditur. Ergò in Agricultura suo modo est Actio, & suo modo est Passio
non autem in Agricultura simpliciter est Actio & passio: quomodò in motu
non est simpliciter Actio & Passio, sed suo peculiari modo est actio, suo vicis
sim peculiari modo est passio.

2. Ipso actu scribens format scripturam: Literas pingens est ipso actu
scribens: Ergò literas pingens format scripturam. Examen. Est Syllogismus
constans non ex utraque necessaria propositione, sed saltem ex altera. Prob
B 3 babilitas

2. *babilitas est in Majori: quia ipso actu scribens, non semper format scripturam, sed interdum lineis & ductibus quibuscunque utitur scribendo. Necessitas autem est in Minori: quia ut literas pingens est ipso actu scribens: sic ipso actu scribens est literas pingens. Ergo est Syllogismus non Apodicticus, sed Dialecticus.*

3. *Ventus Latinis & Germanis, imò etiam Polonis, Bohemis, Moravis, Sclavis, &c. est à veniendo. Ergo casu exitit aut casu rebus supervènit naturalibus: id quod etiam Græcum ἀνεμος innuere videtur: quod sine lege ac obiter saltem rebus naturalibus advenerit ventus. Respon: Geminus Notationis Elenchus, dum nominis Interpretatio ex ipsa rei natura non declarata & accommodata. Nam 1. ventus quidem à veniendo denominatur in varijs Lingvis, non autem eo, quod ejus ortus fortuitus, sed potius, quod primævam ejus originem ut & omnium ultimam ejus cessationem ostendere non valeamus, dicente ipsemet Christo Joh: 3. Spiritus, hoc est, ventus, ubi vult, spirat, & vocem ejus audis: sed nescis (primum scilicet punctum) undè veniat, & (ultimum punctum) quo vadat, aut ubi desinat. Est itaque commissa etiam Causæ fallacia 2. Quoad Græcam appellationem, idem planè respondendum venit: quod non obiter introierit ventus (consideretur Historia Creationis) sed quod magno consilio creatus & introductus, modo huc, modo illuc feratur.*

4. *Scurra est: ergo per forum & per plateas Civitatis temerè discurret.*

Resp: *Secundum non causam: ut causam, fallacia, quæ solvitur negatione, secundum Bartholinum num: 462. sub finem ipsum Logices. Itaque negatur consequentia, eò, quod Allusio allegetur pro vera derivandi ratione: cum Scurra non sit à discurrendo, sed à græco σκῶρ, hoc est, oletum, quod, tanquam sordidum quid, quò citius, eò melius removetur: sic Scurræ, tanquam inutilia congressuum & colloquiorum honestorum pondera, tempestivè removenda, ne suo foetore sint nocumento aut impedimento, &c.*

Quæstiones Logico-Theologicæ.

1. *Qualis fuit Logicus ipse Apostolus Paulus?*

Resp: *Non sanè mediocris, etiam ante conversionem atque illuminationem à Spiritu Sancto peculiariter factam. Nam optimo Præceptore Gamalielè usus: indè accuratè institutus ipse in omnibus, ad legis divinæ cognitionem & professionem (qualis quidem tum temporis fuerat) necessarijs: Act: 22. 2. Quia cum quibuslibet Philosophis congregari & colloqui Athenis (cum eæ adhuc florent) ausus: Act: 17. 3. Quia non nisi artificium Logicum ex singulis ipsius elucet scriptis Canonicis, præsertim ex Disputationibus, in*

Regi nyomtatványok, Bratislava-Lyceum:
(303.10.2.)

bus, in Epist
verbum λογ

Resp: I
(scilicet Philo
cula concessis
crarum notici
buscunque ra

3.

Vtique.

Proposuit per ce
aut decisiones
etiam Jurispr
& Disciplinar
commendatur
tra amicos obli
egit: Job: 10

9. Ut Ethic
gnus era
nu

bus, in Epistola ad Romanos frequentioribus: ubi cap: 3. (ibidem) versu 28, verbum λογικῶς verè adhibet ipse Logicè ac ratiocinativè.

2. Imò qualis fuit Moses Logicus?

Resp: Insignis: indè legitur eruditus in omni Ægyptiorum sapientiâ (scilicet Philosophicâ: cum idem Ægyptij solis Philosophis Regni gubernacula concessisse scribantur post eursum Philosophicum absolutum & rerum sacrarum noticiam pro more gentis paratam): indè legitur potens fuisse in quibuscunque ratiocinationibus ac operationibus suis: Act: 7.

3. An etiam in Libro Iobi quid Logicæ eruditionis?

Vtique. Nam Librum suum, multorum certè capitum, eleganter ipse disposuit per certas Narrationes, Sermocinationes, earundemque discretionès aut decisiones: imò ibidem cernere est, ipsum non tantùm Theologiæ, verùm etiam Jurisprudentiæ, Medicinæ & Philosophiæ adeoque omnium Artium & Disciplinarum fuisse peritissimum. Ab ipso DEO pietas eius & rectitudo commendatur: Iob: 1. Ut Iureconsultus, causam suam optimè tutatus contra amicos obloquentes. Ut Medicus & Physicus, de Hominis Generatione egit: Iob: 10. Ut Mathematicus, de Arcturo, Hyadibus & alijs egit: Iob: 9. Ut Ethicus, sententias ubique adhibuit præclaras. Ut Politicus, magnus erat inter omnes Orientales sui temporis. Ut Oeconomicus, numerosam habebat familiam & divitias multas, ante & post tentationes Iob: 1. & 42, &c.

F N I S.

Regi Nyomtat Varyok Bratislava Lyceum
(305.11.11)

per format scriptus
tribendo. Necessis
scribens: sic ipso
Apodicticus, sed
Bohemis, Moras
su rebus supervē
videtur: quod sic
s. Respon: Gemis
osa rei natura non
iendo denominas
uitus, sed potius,
us cessationem o
ritus, hoc est, ven
mum scilicet pun
ut ubi desinat. Est
m appellationem,
rit ventus (confis
us & introductus,
emerè discurrit.
e solvitur negatio
ogices. Itaque nec
erivandi ratione:
t, oletum, quod,
sic Scurræ, tan
ondera, tempestivè
, &c.
us?
atque illuminatio
o Præceptore Gas
egis divinæ cognis
) necessarijs: Act
colloqui Athenis
nisi artificium Lo
a ex Disputationis
kus, in